

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

v oboru

DĚTSKÁ GYNEKOLOGIE

1. Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru dětská gynekologie je připravit gynekologa se všeobecnou průpravou k samostatné a odborně správně prováděné péči o gynekologické zdraví dětských a dospívajících pacientek. Specializace z dětské gynekologie předpokládá specializaci z gynekologie a porodnictví, která erudici v dětské gynekologii nezahrnuje.

2. Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 83 a zákoníku práce.

Podmínkou pro přijetí do specializačního vzdělávání v oboru dětské gynekologie je absolvování vzdělávacího programu v oboru gynekologie a porodnictví, zařazení do tohoto oboru a absolvování další praxe v minimální délce 1 rok při rozsahu nejméně 0,5 úvazku v dětské gynekologii při současné praxi v gynekologii a porodnictví ve zbývajícím úvazku. Celková délka přípravy je minimálně 6 let, z toho:

a) absolvování vzdělávacího programu v oboru gynekologie a porodnictví – 5 let

b) povinná praxe – 12 měsíců

11 měsíců v ambulantním zařízení gynekologie a dětské gynekologie, z toho minimálně *1,5 měsíce* na akreditovaném pracovišti,

1 měsíc v ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost,

c) doporučená doplňková praxe v dalších oborech

- dětské lékařství (zejména dětská endokrinologie a nefrologie),
- dětská chirurgie (zejména břišní chirurgie a urologie),

Doplňkovou praxi lze započítat do specializačního vzdělávání nejvýše 1 měsíc v každém oboru.

d) účast na vzdělávacích aktivitách

- povinné absolvování nejméně 3 specializačních stáží v dětské gynekologii na akreditovaném zařízení s lůžky i ambulancí v trvání nejméně 3x 2 týdny,
- povinný kurz Lékařská první pomoc – 3 dny a seminář Základy zdravotnické legislativy - 1 den, pokud nebyly absolvovány v rámci předchozího vzdělávacího programu,
- doporučená účast na dalších doškolovacích akcích IPVZ, Sekce gynekologie dětí a dospívajících ČGPS a ČLK.

3. Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

a) z vlastního oboru

Teoretické znalosti nezbytně nutné

- nitroděložní vývoj a poruchy somatosexuálního vývoje,
- pohlavní dospívání, jeho zákonitosti a poruchy,
- záněty rodidel v dětském věku a dospívání,
- nádory rodidel v dětství a dospívání,
- poranění rodidel,
- problematika operací rodidel u dětí a dospívajících (indikace, zásady onkogynekologického operování, odlišnosti operativy u dětí od operativy u dospělých žen),
- balneoterapie dětí a dorostu,
- těhotenství a porod mladistvých,
- antikoncepce v adolescenci,
- forenzní dětská gynekologie,
- zdravotní výchova a osvěta, především se zaměřením na pohlavní výchovu a výchovu k plánovanému rodičovství.

Praktické dovednosti nezbytně nutné

- gynekologické vyšetřování a ošetřování dětí,
- vaginoskopie,
- kolposkopie zevních rodidel,
- znalost standardních laboratorních vyšetření, včetně vyšetření hormonů,
- odběr, barvení a hodnocení funkční poševní cytologie,
- odběr materiálu pro mikrobiologické, parazitologické, sérologické vyšetření a interpretace výsledků,
- ultrasonografická diagnostika,
- hodnocení rtg vyšetření (nativních snímků, kontrastních rtg vyšetření, CT, MRI, kostní zralost).

Seznam, výčet provedených výkonů

vyšetření gynekologicky nemocných dětí do 10 let	300
vyšetření gynekologicky nemocných dětí nad 10 let a dospívajících	500
ošetření dětí do 10 let (vaginální ošetření při výtoku)	300
vaginoskopie	500
ultrazvukové vyšetření rodidel u dětí a dospívajících	300
hormonální cytologie	500

Vzhledem k tomu, že dětská gynekologie je v běžné praxi oborem s ambulantním působením, nepředepisuje program seznam ani počty provedených operačních výkonů. Předpokládá se základní operační erudice potřebná pro specializaci v oboru gynekologie a porodnictví.

b) z ostatních oborů

Dětské lékařství - zejména problematika infekcí močových cest, endokrinologie, metabolické poruchy, poruchy výživy,

Dorostové lékařství - stejně jako v dětském lékařství, dále pracovní zařazování mladistvých,
Dětská chirurgie - zejména břišní chirurgie, diagnostika náhlých příhod břišních a apendicitidy,

Dětská urologie - sdružené vývojové vady, poruchy odvodných cest močových a indikace jejich operační léčby,

Lékařská genetika - geneticky podmíněné vrozené vady a poruchy funkce rodidel,

Dermatoverologie - kožní onemocnění vulvy,

Anesteziologie a resuscitace - anestezie a medikamentózní zklidnění dítěte ke gynekologickým operačním a diagnostickým výkonům, pooperační analgezie,

Tělovýchovné lékařství - vliv některých druhů tělesné výchovy a sportů na vývoj a funkci rodidel,

Psychologie a psychiatrie - mentální anorexie, onanismus, poruchy chování, psychologická problematika socializace dětí s poruchami sexuální diferenciaci,

Mikrobiologie, parazitologie, virologie a imunologie - ve vztahu k zánětům rodidel a autoimunním poškozením endokrinního aparátu.

4. Všeobecné požadavky

Základní znalosti a schopnosti:

- právní předpisy platné ve zdravotnictví obecné i specifické pro obor gynekologie dětí a dospívajících,
- znalost systému zdravotní péče a financování zdravotnictví v našich podmínkách, srovnání s členskými zeměmi EU,
- komunikace s pacientkami, příbuznými, spolupracovníky,
- znalost etických norem týkajících se gynekologie dětí a dospívajících.

Poskytování zdravotní péče s využitím zdrojů ionizujícího záření vyžaduje absolvování certifikovaného kurzu radiační ochrany.

5. Hodnocení specializačního vzdělávání

a) Sebehodnocení – školeneц je povinen zaznamenávat do logbooku míru dovedností při vykonávání předepsaných úkonů dle svého úsudku, zaznamenává též názory na spolupráci a vztahy se školitelem.

b) Průběžné hodnocení školitelem – školitel je povinen zaznamenávat do logbooku v pravidelných šestiměsíčních intervalech své hodnocení školence při vykonávání předepsaných úkonů. Součástí hodnocení je i přístup školence k pacientům a spolupracovníkům.

c) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce

- specializace v oboru gynekologie a porodnictví,
- absolvování požadované odborné praxe,
- absolvování povinných specializačních stáží,
- předložení seznamu výkonů (logbook) potvrzený školitelem,
- vypracování písemné práce.

d) Vlastní atestační zkouška:

- část praktická - vyšetření pacientky,
  - ultrazvukové vyšetření,
  - odečet a interpretace funkční poševní cytologie,
- část teoretická - 3 odborné otázky z gynekologie dětí a dospívajících,

- obhajoba písemné práce.

6. Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Specializace v dětské gynekologii **opravňuje** k:

- samostatnému provozování ambulantní gynekologické péče o děti a dospívající v celém rozsahu oboru,
- provádění jednoduchých operačních výkonů na zevních rodidlech (ošetření úrazů, operace synechií, operace jednoduchých stupňů gynatrézií),
- provádění preventivních gynekologických prohlídek dětí a dorostu,
- provádění konziliární činnosti pro jiné obory a podílí se na výchově specialistů v oboru dětská gynekologie,
- výchově k plánovanému rodičovství a sexuální výchově dětí a dorostu, včetně antikoncepce pro mladistvé,
- indikaci a navrhování lázeňské léčby dětem a dorostu.

Specializace v dětské gynekologii **neopravňuje** k:

- diagnostice a operační léčbě složitých vývojových vad rodidel a intersexuálních malformací,
- diagnostice a léčbě nádorů rodidel u dětí a dospívajících.

Tato onemocnění a vady musí řešit specializovaná pracoviště s lůžkovým oddělením dětské gynekologie s interdisciplinárním zázemím diagnostickým i terapeutickým.